

Prezident Slovenskej republiky

Číslo: 1370-2010-BA

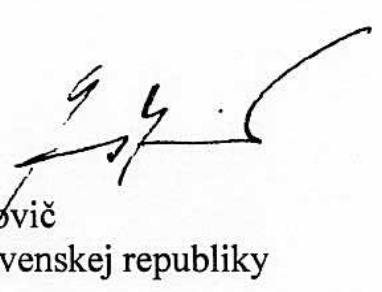
ROZHODNUTIE
prezidenta Slovenskej republiky

o vrátení zákona z 10. marca 2010, ktorým sa zriaďuje Slovenský historický
ústav v Ríme

Predkladá:

Ivan Gašparovič

prezident Slovenskej republiky

Bratislava 26. marca 2010

I

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 10. marca 2010, ktorým sa zriaďuje Slovenský historický ústav v Ríme (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky zákon pri opätovnom prerokovaní neprijala ako celok.

II

Považujem za nevyhnutné v úvode uviesť, že sa plne stotožňujem a podporujem myšlienku zriadenia Slovenského historického ústavu v Ríme, a to zákonom. Musím však konštatovať, že zákonná úprava musí spĺňať požiadavky kladené na zákon, a to aj vzhľadom na význam a dôstojnosť inštitúcie, ktorá sa zákonom zriaďuje.

Podľa § 1 schváleného zákona, tento zákon upravuje zriadenie a činnosť Slovenského historického ústavu v Ríme. V schválenom zákone však absentuje ustanovenie, ktorým by sa Slovenský historický ústav v Ríme (ďalej len „ústav“) zriadil.

Úlohy ústavu schválený zákon upravuje v § 3. Medzi úlohy patrí vedecký výskum, ktorý sa podľa jednotlivých druhov bude vykonávať (najmä skúmaním archívneho materiálu a historických knižných fondov) v inštitúciách mimo územia Slovenskej republiky, a to vo verejných inštitúciách a súkromných inštitúciách, ako aj v archívoch rehôľ, náboženských spoločností a vysokých škôl.

Taká úprava vedeckého výskumu, aká je v § 3 ods. 1 písm. a), podľa môjho názoru, nie je vhodná. Akúkoľvek činnosť vrátane vedeckého výskumu nemožno na území iného štátu a v archívoch rehôľ a náboženských spoločností vykonávať podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky.

Predmetom úprav druhého oddielu schváleného zákona je organizácia ústavu. V § 4 sa vymedzujú riadiace orgány ústavu, medzi ktoré je zaradený aj kontrolný orgán, pričom absentuje jeho názov. Nepovažujem za vhodné ani označenie orgánov ústavu ako riadiace orgány, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že iné orgány schválený zákon neupravuje, ani nepredpokladá ich existenciu.

Orgány ústavu sú schopné sa uznávať, ak sa na ich rokovaní zúčastní nadpolovičná väčšina ich členov (§ 4 ods. 2). Na rozhodnutie sa vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov (§ 4 ods. 2). Ak podľa § 6 ods. 1

predstavenstvo bude mať troch členov, bude uznášaniaschopné, ak sa rokovania zúčastnia dvaja členovia, nie je jasné, koľko hlasov postačí na jeho rozhodnutie.

Podľa § 4 ods. 5 riaditeľovi ústavu patrí za výkon jeho funkcie mesačne odmena „vo výške vedúceho zahraničného úradu“. Nie je jasné, o aký zahraničný úrad ide a v akej výške (čoho) bude mesačná odmena riaditeľovi ústavu patriť.

Podľa § 5 ods. 5 písm. d) vedecká rada „vypisuje a udeľuje štipendiá“ bádateľovi. Nie je jasné, o aké štipendiá ide a aké sú podmienky ich poskytovania.

Podľa § 5 ods. 5 písm. h) vedecká rada volí aj jedného člena kontrolného orgánu; podľa § 8 ods. 2 ho však vedecká rada vymenúva, čo je zrejmy nesúladi medzi ustanoveniami.

Do pôsobnosti predstavenstva podľa § 6 ods. 4 písm. a) patrí zodpovednosť za riadny chod a činnosť ústavu. Za riadny chod a činnosť ústavu však zodpovedá podľa § 7 ods. 3 aj riaditeľ.

Riaditeľa ústavu volí vedecká rada (§ 7 ods. 2). V schválenom zákone však absentuje, kto riaditeľa odvolá (môže odvolať) a dôvody odvolania. Schválený zákon neupravuje ani predpoklady na výkon funkcie riaditeľa, čo je nedostatkom zákona.

Podľa § 8 ods. 5 sú členovia kontrolného orgánu oprávnení nahliadať do všetkých dokladov týkajúcich sa činnosti ústavu; absentuje však úprava povinnosti predkladať (poskytovať) tieto doklady zodpovednými osobami.

Podľa § 2 ods. 4 ústav sa „riadi“ vlastným štatútom. Štatút podľa § 9 ods. 2 však upravuje len podrobnosti o vzniku a činnosti organizačných zložiek, o ich postavení a vzťahy medzi nimi.

V § 11 s nadpisom „majetok ústavu“ sa upravuje len prevod nehnuteľnosti resp. ďalšieho majetku na ústav a v § 12 ods. 2 sa upravuje, čo je vlastný majetok. Úprava majetku, hospodárenia ústavu a najmä financovania jeho činnosti je v schválenom zákone nedostatočná.

V schválenom zákone sú aj ďalšie nedostatky, najmä nedostatočné formulácie a používanie pojmov a slovných spojení.

Podľa § 68 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky znenie návrhu zákona musí byť zrozumiteľné a musí byť z neho zrejmé, čo sa má zákonom dosiahnuť.

Podľa čl. 4 ods. 1 druhej vety Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov schválených uznesením Národnej rady Slovenskej republiky z 18. decembra 1996 č. 519 (č. 19/1997 Z. z.) zákon musí byť okrem iného zrozumiteľný. V zákone sa musí dbať na jazykovú správnosť, štylistickú primeranosť a všeobecnú zrozumiteľnosť textu (čl. 4 ods. 3 prvá veta legislatívnych pravidiel tvorby zákonov).

Slovenská republika je podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky aj právny štát. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej

republiky „ak právna norma obsiahnutá v ustanovení zákona nie je formulovaná jednoznačne a pre jej adresáta nie je dostatočne zrozumiteľná, pričom tento nedostatok nie je možné odstrániť ani výkladom podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, jej obsah nie je v súlade s obsahom princípu právneho štátu vyjadreným v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky“ (PL. ÚS 19/98).

III

V nadväznosti na dôvody uvedené v časti II a rozsah nedostatkov schváleného zákona navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

Bratislava 26. marca 2010